

25 juni 2026

CD Water 25 juni 2026

Voor het Commissiedebat Water van 25 juni heeft Vewin de volgende aandachtspunten:

1. Rli-advies Zorg voor Water
2. Actieprogramma beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2023 – 2030
3. Drinkwaterbesparing en Waterbewust bouwen
4. KRW Inbreukprocedure: borg continuïteit drinkwatervoorziening
5. Geen Herziening KRW
6. Leveringsplicht drinkwater

RLI-ADVIES 'ZORG VOOR WATER'

Op donderdag 30 april heeft de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) het advies '[Zorg voor water; de toekomst van ons drinkwater als gezamenlijke opgave](#)' gepubliceerd. In het advies staat de vraag centraal hoe Nederland op de lange termijn kan blijven beschikken over voldoende, schoon en betaalbaar drinkwater. De Raad stelt dat daarvoor ingrijpende maatregelen nodig zijn. Centraal in de conclusies en aanbevelingen van de Rli staat de vaststelling dat het veiligstellen van de toekomstige drinkwatervoorziening vraagt om **een nationale strategie, met langjarige en landelijk gecoördineerde (investerings)beslissingen over onder meer de inrichting van het zoetwatersysteem en verbindingen tussen regio's**.

Vewin is positief over de analyse van de externe bedreigingen en de (dreigende) knelpunten in de drinkwatervoorziening. De conclusies en aanbevelingen van de Rli bieden volgens Vewin goede aanknopingspunten voor de noodzakelijke interventies.

- Vewin roept de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) op de opvolging van dit advies met alle betrokken partijen snel ter hand te nemen;
- De drinkwaterbedrijven steunen de oproep aan de minister van IenW om actiever invulling te geven aan de systeemverantwoordelijkheid voor de drinkwatervoorziening;
- Dit kan o.m. door andere ministeries en overheden aan te spreken op hun zorgplicht, door zo nodig nationaal extra maatregelen te treffen, door verankering van het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening in Rijksprogramma's en door de doorwerking van Rijksbeleid in plannen van provincies en gemeenten te borgen.

ACTIEPROGRAMMA BESCHIKBAARHEID DRINKWATERBRONNEN 2023 - 2030

Vewin, IPO en het ministerie van IenW hebben gezamenlijk het Monitoringsplan over 2025 opgesteld om zicht te houden op de uitvoering van het Actieprogramma beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2023 – 2030. Doel van het actieprogramma is om de in 2030 benodigde extra productiecapaciteit (102 mln. m3) voor drinkwater te realiseren en huidige tekorten op te lossen en dreigende knelpunten te voorkomen.

In het Actieprogramma komen verschillende knelpunten naar voren die het realiseren van maatregelen om in 2030 over voldoende drinkwatercapaciteit te beschikken belemmeren. Dat zijn:

- totstandkoming ontvankelijke vergunningaanvraag en draagvlak;

- zoetwaterbeschikbaarheid onder druk;
- menskracht en middelen;
- continue inzet verbetering waterkwaliteit; en
- samenhang netcongestie en uitbreiden productiecapaciteit drinkwater.

Het Monitoringsplan over 2025 laat de voortgang in de uitvoering van de acties voor het landelijke deel van het Actieprogramma zien, en de voortgang per regionaal actieplan. Waar we nu staan is het resultaat van de regionale acties die door drinkwaterbedrijven en provincies gezamenlijk zijn uitgevoerd in 2025, tezamen met acties die al ruim voor de lancering van het Actieprogramma (begin 2025) in gang zijn gezet. Het ministerie van IenW, IPO en Vewin geven invulling aan de landelijke afspraken. Zo wordt drinkwater opgenomen in de Handreiking weging waterbelang en wordt in gesprek gegaan met het ministerie van KGG over versnelling van procedures en vergunningverlening. Alle partijen, dus drinkwaterbedrijven, provincies, het Rijk, gemeenten en andere waterbeheerders hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de in 2030 benodigde extra productiecapaciteit. Tegelijkertijd stelt de Rli vast dat maatregelen uit het Actieprogramma **geen oplossing** bieden voor de hardnekkigste knelpunten rond de vergunningstrajecten en de ruimtelijke concurrentie.

- **Alleen** als alle betrokken partijen de gemaakte afspraken daadwerkelijk én tijdig kunnen nakomen, kunnen de op regionaal en landelijk niveau geformuleerde acties ervoor zorgen dat de drinkwatervoorziening in de periode tot 2030 wordt gewaarborgd;
- Geef vanuit het Rijk concreet invulling aan versnelling van de vergunningstrajecten, bijvoorbeeld door aanpassing van wetgeving, en borg dat het drinkwaterbelang voldoende zwaar weegt in ruimtelijke afwegingen.

DRINKWATERBESPARING EN WATERBEWUST BOUWEN

Drinkwater is essentieel voor volksgezondheid, welzijn en welvaart. Bewust en verantwoord gebruik van drinkwater draagt bij aan het zekerstellen van de toekomstige drinkwatervoorziening. De drinkwaterbedrijven zetten zich daarom in voor vermindering van het gebruik van drinkwater, bijvoorbeeld voor doeleinden waarvoor drinkwater niet strikt noodzakelijk is. Op dit moment is de toepassing van regenwater/grijs water voor huishoudelijke toepassingen vaak niet toegestaan in de drinkwaterregelgeving. In de bouwregelgeving is geen voorziening getroffen voor gemeenten om bij nieuwbouw en verbouw eisen te stellen aan individuele en/of collectieve regenwateropvang en -gebruik.

Het RIVM publiceerde in september 2025 een kennisnotitie over de mogelijke gezondheidsrisico's en beheersmaatregelen. De conclusie van het RIVM is dat, hoewel het gebruik van huishoudwater bijdraagt aan het verminderen van het drinkwaterverbruik, er onvoldoende maatregelen van kracht zijn voor het ontwerp, de aanleg en het beheer van een huishoudwatersysteem om mogelijke risico's, zoals foutaansluitingen tussen het huishoudwater- en drinkwatersysteem, volledig uit te sluiten. Daarom wordt aanbevolen om dit soort systemen **nu niet** in het Besluit bouwwerken leefomgeving te verplichten. De minister heeft toegezegd om met het ministerie van VRO de komende 2 jaar invulling te geven aan de aanbevelingen die het RIVM doet in de kennisnotitie door beheersmaatregelen en kwaliteitseisen te ontwikkelen en de effectiviteit van de maatregelen te toetsen. Vewin is het eens met deze lijn van het kabinet.

Meer gebruik van regenwater en hergebruik van drinkwater kunnen volgens de drinkwaterbedrijven bijdragen aan vermindering van het drinkwatergebruik, maar het waarborgen van de volksgezondheid moet altijd voorop blijven staan. Daarom is het noodzakelijk om aan waterbesparende voorzieningen en installaties centraal vastgelegde normering, certificering en toezicht/controle te verbinden. Deze moeten in onderliggende regelingen nader worden uitgewerkt.

In lijn met het voornemen van de minister, hebben IenW en Vewin gezamenlijk aan KWR, RIVM en ILT gevraagd om pilotprojecten op te zetten waar beheersmaatregelen en kwaliteitseisen kunnen worden ontwikkeld en gemonitord en waar de effectiviteit van de maatregelen kan worden getoetst.

- Regisseer als IenW het aanbevolen vervolgonderzoek naar normering, certificering en toezicht/controle met de volksgezondheid als leidende principe;
- Indien er voldoende waarborgen zijn om de risico's voor de volksgezondheid uit te sluiten, kan waterbewust bouwen als mogelijkheid in het Bouwbesluit worden opgenomen en kunnen toepassingsmogelijkheden van regenwater en hergebruik van drinkwater worden verruimd in het Drinkwaterbesluit.

KRW INBREUKPROCEDURE: BORG CONTINUÏTEIT DRINKWATERVOORZIENING

In reactie op de KRW inbreukprocedure van de Europese Commissie werkt het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aan wetgeving om periodiek lozings- en onttrekkingsactiviteiten te evalueren. De drinkwatersector erkent dat veranderingen noodzakelijk zijn en ondersteunt het periodiek bezien of herzien van lozingsvergunningen en het beter grip krijgen op alle (ook kleinere) grondwateronttrekkingen. *Tegelijkertijd waarschuwt de sector ervoor om de huidige problemen met vergunningstrajecten van drinkwaterbedrijven niet verder te vergroten.* Dit vanwege de noodzaak van (extra) productiecapaciteit om de leveringszekerheid van drinkwater veilig te stellen (Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023 -2030).

Tegen deze achtergrond bepleit Vewin om bij aanpassing van regelgeving, waar het de openbare drinkwatervoorziening betreft, niet verder te gaan dan Europese regelgeving vraagt, en dus geen maximumtermijnen te stellen aan onttrekkingsvergunningen ten behoeve van de drinkwatervoorziening. Ook bepleit Vewin bij het eventueel periodiek bezien of herzien van onttrekkingsvergunningen duidelijk te markeren dat de openbare drinkwatervoorziening, conform de Drinkwaterwet, geldt als dwingende reden van groot openbaar belang, en in te maken afwegingen dus geldt als een 'hoger' belang. Dit om te borgen dat de leveringszekerheid van drinkwater niet in gevaar komt.

- Verzekeren dat bij aanpassing van regelgeving naar aanleiding van de KRW inbreukprocedure geen risico's ontstaan voor de leveringszekerheid van drinkwater;
- Ga bij aanpassing van regelgeving, waar het de openbare drinkwatervoorziening betreft, in ieder geval niet verder dan Europese regelgeving vraagt, en stel geen maximumtermijnen aan onttrekkingsvergunningen ten behoeve van de drinkwatervoorziening;
- Leg vast dat bij het mogelijk periodiek bezien of herzien van onttrekkingsvergunningen van drinkwaterbedrijven het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening zal gelden als 'hoger' belang.

GEEN HERZIENING KRW

Vewin ziet geen noodzaak voor een herziening van de KRW. De Europese Commissie oordeelde tijdens haar evaluatie van de KRW in 2019 niet voor niets dat de richtlijn nog 'fit for purpose' is en dat herziening niet nodig is. Het huidige voornemen voor herziening is er vooral op gericht om uitzonderingsmogelijkheden voor de mijnbouwsector te creëren, maar onder artikel 4.7 van de huidige KRW bestaan deze mogelijkheden al. De Europese Commissie heeft een nieuw richtsnoer gepubliceerd over de bestaande flexibiliteit van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het richtsnoer is gespecificeerd op mijnbouwactiviteiten maar is ook breder toepasbaar. Het laat zien dat er al veel mogelijkheden bestaan en sluit daarmee aan bij de conclusie van Vewin dat de herziening van de KRW niet nodig is om

mijnbouwactiviteiten mogelijk te maken. Andere manieren om Europese mijnbouw te bevorderen, zoals het harmoniseren van de implementatie van de KRW, betere vergunningsprocedures en de genoemde richtsnoeren, zijn passender en effectiever dan een herziening.

De KRW is essentieel voor de drinkwatersector. We zien helaas dat het niet gaat lukken om de deadline in 2027 voor de KRW-doelen te halen. *Ook de KRW-ambitie om de waterkwaliteit zodanig te verbeteren dat drinkwater met minder zuivering gemaakt kan worden, is nog lang niet gerealiseerd.* Er is juist meer zuiveringsinspanning nodig om drinkwater te maken. Het is nu dus juist urgent om steviger in te zetten op het verbeteren van de kwaliteit van drinkwaterbronnen. Daarvoor is extra inzet op implementatie en handhaving (industriële lozingen) nodig, en geen herziening, deregulering en mogelijk afzwakking van het regelgevend kader.

- Herziening van de KRW is onnodig en ongewenst;
- Zorg voor andere manieren om toegang tot kritieke grondstoffen in de EU te verbeteren, zoals via richtsnoeren, harmoniseren van de implementatie van de KRW, of betere vergunningprocedures;
- *Zet alles op alles om de KRW-doelen in 2027 te halen, of zo snel mogelijk daarna. Geef hierbij prioriteit aan het verbeteren van de kwaliteit van drinkwaterbronnen.*

LEVERINGSPLICHT DRINKWATER

Tot voor kort heeft er nooit twijfel over bestaan dat de leveringsplicht en zorgplicht drinkwater ook gelden voor leveringen van drinkwater **aan zakelijke klanten**. In de afgelopen jaren is hierover onduidelijkheid ontstaan; knelpunten bij de beschikbaarheid en benutbaarheid van drinkwaterbronnen roepen soms vragen op over de reikwijdte van leveringsplicht van drinkwaterbedrijven en zorgplicht van overheden. Indien deze interpretatie zou veranderen en drinkwaterbedrijven niet langer kunnen voorzien in de behoefte van zakelijke klanten schaadt dat het doelmatig zoetwaterbeheer. Deze verandering zou leiden tot onderbenutting van de publieke infrastructuur met kostenafwenteling naar huishoudens en levert risico's op voor economie en werkgelegenheid. De drinkwatersector pleit er daarom voor in de Drinkwaterwet te verduidelijken dat drinkwaterbedrijven een brede leveringsplicht hebben, ook voor bedrijven die water van drinkwaterkwaliteit nodig hebben, en overheden een zorgplicht die daarmee in verhouding is. In de Drinkwaterwet staat immers dat de openbare drinkwatervoorziening volksgezondheid, welzijn en welvaart dient.

Op basis van extern advies heeft Minister Harbers de Tweede Kamer toegezegd om samen met de drinkwaterbedrijven in kaart te brengen wat de omvang is van dit zakelijk gebruik en welk deel van de zakelijke afnemers water van drinkwaterkwaliteit wil gebruiken voor niet-huishoudelijke doeleinden. Op basis van deze analyse wordt bepaald in hoeverre de Drinkwaterwet wat betreft de zorg- en leveringsplicht zal moeten worden aangepast.

De VVD heeft tijdens het CD Water in september 2025 aandacht gevraagd voor de leverings- en zorgplicht drinkwater voor de industrie: *“Bedrijven kunnen mogelijk niet meer aangesloten worden op het drinkwaternet. In de Drinkwaterwet staat dat de beschikbaarheid van voldoende en schoon drinkwater uiteraard de volksgezondheid dient maar ook de welvaart”*. De minister gaf in een reactie aan de zorgen te begrijpen. Hij verwees naar de Kamerbrief van juni 2024 van minister Harbers, waarin is aangegeven dat de drinkwaterbedrijven in kaart brengen welke bedrijven water van drinkwaterkwaliteit nodig hebben. Vewin is hiermee samen met VNO-NCW, de VEMW en het ministerie hard aan de slag gegaan en dat is nagenoeg afgerond.

- Bereid een wijziging van de Drinkwaterwet voor die verduidelijkt dat zakelijke afnemers die drinkwaterkwaliteit nodig hebben ook onder de wettelijke leveringsplicht en zorgplicht voor drinkwater vallen;
- Maak tempo met deze verduidelijking gezien de toenemende onzekerheid voor drinkwaterbedrijven, vergunningverleners en zakelijke afnemers.

Meer informatie

Arjen Frentz
(070) 349 08 90
frentz@vewin.nl

vewin vereniging van
waterbedrijven
in Nederland

Bezuidenhoutseweg 12 (070) 349 08 50
2594 AV Den Haag info@vewin.nl
Postbus 90611 www.vewin.nl
2509 LP Den Haag